

Qvadripartitae Conciones Stanislai Grodicii Societatis Iesv

Qvarum Primae, Timorem Sanctvm Incvtiunt; secundae Fidem Catholicam confirmant; tertiae Spem erigunt; postremae diuinam in nobis Charitatem excitant ...

Continet sex Dominicas Quadragesimae, & coenam cum paßione Domini

Grodzicki, Stanisław

Ingolstadii, 1609

Concio II. Fides. Ante diem festum Paschæ. Item, Exemplum enim dedi vobis, vt quemadmodum ego feci vobis, ita & vos faciatis.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56003](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56003)

Confiteor & tua & contritione valida contere cor tuum
 osque aperias ad confitenda etiam scelera,
 quorum tenes memoriã, non solum coram
 Deo, sed etiam coram Sacerdote, firmo &
 veraci cum animo & suscipiendi, & fideliter
 exequendi quæcunque confessarius impo-
 fuerit tibi opera satisfactoria. Ea enim sunt
Fruktus fa- fruktus illi pœnitentiæ quos Ioannes Bapti-
ciens pani- sta commendauit. Quod si hæc egeris acce-
tentia. dente sacerdotali absolutione spem bonam
 concipias te ex hædo ouem effectũ & à sini-
 stris ad dextram translatum iri. Per merita
 & satisfactiones Christi Iesu Domini no-
 stri, qui cum Patre in vnitate Spiritus sancti,
 viuunt & regnat Deus in æternum, Amen.

*AZYMA
 ET VNA
 SPECIES.*

CONCIO II.

FIDES.

*Ante diem festum Pasche. Item, Ex-
 emplum enim dedi vobis, ut quemad-
 modum ego feci vobis, ita & vos fa-
 ciatis.*

Agendũ cõ- **Q** Vandoquidem contra duo Ecclesiæ
tra duplices hostium genera in hisce partibus con-
hostes. spicua,

spicua, contra Schismaticos inquam & hæreticos agere hodie institui: Propterea in capite duo quoque themata posui, prius quidem ex primis posterius verò ex postremis Euangelij hodierni verbis depromptum. Illud enim Schismaticis præcipua est hac in parte petra scandali quando contra azyma Catholicorum debachantur: hoc verò hæreticos quos hic Vtraquistas (sunt enim quidam illorum qui in omnibus penè cum Catholicis conueniunt præter vsum vtriusq; spectei) valide ferit & conuincit.

Quare in totidem partes nostram hanc *PROP. Bipartita.* concionem partiemur, Primam Græcis & nostris Russis: alteram tum dictis tum Hussitis & Lutheranis dedicantes, vt omnes ad Christi Ecclesiam conuertantur & viuant. Faueat faxitq; Christus Iesus.

Modus cum vtrisque agendi is erit. *Modus agendi contra vtraq;* Principio thema explicabimus deinde veritatem errori opponemus, ac demum argumenta quæcunque sunt aduersariorum dissoluemus. Id verò in priori controuersia plenius, in altera strictius agemus. Quia illam quidè resumendi amplius non est animus: de hac verò iterum & tertio & quotiescunque sese offeret occasio tractandi & materiæ copia & importunitas aduersariorum requirit. Propterea hodie paruo iacto fundamento tum post quadriduum tum alias Deo & vita comite

mire copiosius nos de ea acturos speramus. Sed iam priores aggrediamur.

I. PARS. ANTE DIEM FESTVM PASCHÆ,
AZYMA. inquit noster D. Ioannes, nos vero quærimus ANTE quemnam DIEM PASCHÆ hæc acta fuerint? Nam Pascha Iudaicum nõ solum cceptum, sed etiam peractum iam à Christo fuisse satis clarè demonstrant verba illa: SVRGIT A MENSA, quæ paulo post Ioann. subiungit. Surrexit enim post comestionem agni Paschalis. Neque vero satis responsum videtur diem sequentem qui erant celeberrimus, & in quo Christus passus est sic nuucupatum esse, tum quod dies hæc ab occasu iuxta consuetudinem Iudæorum iam inchoata fuerit. Quomodo ergo dicitur id actum ANTE illam cum iam illa ccepisset? tum quod D. Ioannes multis aliis nominibus sit huic responsioni contrarius. Is enim dicit Iudæos ideo non esse ingressos in pratorium vt non contaminarentur, sed vt manducarent Pascha. Pascha autem vocabatur agnus Paschalis, vt tum è veteri, tum ex nouo constat Testamento. Azyma vero nusquam in scriptura Pascha vocantur. Nondum ergo Iudæi comederant agnum. Rursus idem Ioan. peracta crucifixione imo mortuo iam Christo inquit, quoniam Parasceue erat, & inferius vocat, Parasceuen Iudæorum, id est præparationem ad diem festum.

*Thematis
 explicatio
 Et difficultates.*

*1. Quid
 ANTE?
 Vrgetur.*

*2. Quid
 pascha?*

*Ioan. 18. 28
 1. Esd. 6. 19.*

*3. Quid Pa-
 rasceue.*

*Mat. 26. 17
 Ioan. 19. 31*

festum. Quod vero addit. *Erat enim magnus* Ibid. 9. 42.
dies ille Sabbati; non ideo id dicitur, quod Ibid. 9. 31.
 Sabbatum illud esset intra octavas Paschæ: 4. Quid
 quid enim inde magnitudinis illi accresce- magnus di-
 ret? Sed quia in idem Sabbatum Pascha in- es Sabbati?
 ciderat. Ideo paulo ante vocavit diem il-
 lum *Parasceue Paschæ*. Denique Iudæi bi- Ibid. 9. 14.
 duo ante clarè concluderant, ut non in die fe- Mat. 26. 5.
 sto occideretur Christus; dantque ratio- 5. Quid non
 nem, ne forte tumultus fieret in populo. Dies in die fe-
 ergo in qua crucifixus est Christus non erat sto, &c.
 dies festus, sed præparatio ad diem festum
 Iudæorum. Ex his & quibusdam ratiun- Consequen-
 culis quas inferius attingemus novi Græ- tia inde
 ci (nam antè Euthymium hæc opinio inau- Græcorum
 dita fuit) & nostri Russi Schismatici con- quing.
 cludunt, neque eadem die Christum cum
 Iudæis Pascha celebrasse, neque decima
 quarta, sed decima tertia luna illum id e-
 gisse: ac proinde cum id temporis necdum
 essent azyma, non in azymis, sed ferment-
 tato consecrassè: atque ita fieri oportere:
 qui secus se gerunt, inter hæreticos
 censendos esse contendunt. Quanta con-
 sequentiarum colluies & ineptitudo? qui-
 bus coronidis loco addunt blasphemiam, de
 qua infra.

Quid vero ad hæc qui sunt Romanæ Ec- Catholico-
 clesie? Hi vno & verissimo ore asseuerant, rum senten-
 ex his illationibus posteriores prioribus tia.
 semper

QVÆST.
An eadem
die celebra-
runt Pascha
cum Chri-
sto Iudæi.
Affirmans.

Negans sed
aliter quã
Græci.

1. Ob tradit
Iudæi.

2. Ob duo
festi.

3. Propter
festum ta-
bernaculo-
rum.

Nu. 16. 29.

semper esse ineptiores, absurdiores, denique impias. Prima sola excepta de qua inter doctos aliquantulum disceptatur, & itur in duas partes. Quidam enim affirmant eadem omnino die Iudæos cum Christo Pascha celebrasse, Christumque in die solenni passum esse. Alij vero concedunt quidem distinctis id actum esse diebus: veruntamen hoc ne minimum quidem erroribus Græcorum patrocinari. Non enim Christus decima tertia luna, ut illi autumant Pascha obiit, sed Iudæi ad decimam quintam suam transfulerunt, propter traditionem Rabbinoꝝ, quæ etiam nunc viget, ut si Pascha incideret in feriam sextam transferretur in Sabbatum. Cum ne duo festa solennia simul concurrerent; tum ne festum tabernaculorum in Sabbatum incideret in quo affligere animas (quod hoc festum requirebat) conueniens non erat. Hæc vero omnia eo quo Christus passus est anno, ita accidisse computatores temporum demonstrant. Itaque secundum hanc opinionem Christus quidẽ Pascha, id est agnum māducabat nocte quæ feriam quintã sequebatur, quo tempore secundum legem Moyſi id fieri oportuit. Iudæi vero agni comestionem in diem sequentem dictis de causis transfulerat. Illa est igitur inter alumnos Romanæ Ecclesiæ differẽtia, de reliquo hæc omnes & dicunt & probant.

Primo

Primo peccare Græcos & Russos, asse-
rentes Luna decima tertia ad vesperū Chri-
stum cum Apostolis agnum manducasse. Id
enim adeo fuit vetitum in lege Moyfi vt si
quis propter immunditiam legalē non po-
tuisset celebrare Pascha decima quarta Lu-
na mensis primi, debuerit expectare ean-
dem decimam quartam Lunam mensis se-
cundi, & tunc celebrare: nunquam autem li-
cuit antevertere. Porro asserere Christum
dispensasse secum in lege, non solum gratis,
sed etiam contra totum Euangelium dicitur.
Hoc enim nos docet, Christum Iesum
adeo legem Moyfi ad amissum obseruasse, vt
nec iota vnum aut vnus apex præterierit de lege.
Propterea nec ipsi hostes eius capitales quic-
quam tale ei obijcere poterant. præter Sab-
bathum quod tamen veraciter nunquam
violauit, sed tantum iuxta eorum opinio-
nem vel calumniam potius.

Secundo peccant iidem multo grauius
affirmantes Christum non azymo, sed fer-
mentato pane vsu esse: tum in manduca-
tione agni tum in consecratione Eucharis-
tiæ. Id enim toti veteri & nouo testamento
adeo repugnat vt etiamsi ad vesperam Lu-
næ decimæ tertiæ agnū manducasset; (quod
falsissimum est) tamen azymis illum vti o-
portuerit. Etenim tam strictè hoc præcipi-
tur in lege Moyfi, vt si quis non solum illo

N n

die

PRIMO
peccat Græci
ci in opini-
one de luna
decima ter-
tia. Id enim
est.

Num. 9. 10.
1. Contra
strictam le-
gem Moyfi.
2. Contra
Christi oba-
dientiam.

Mat. 5. 18.
3. Contra
scripturam.

*SECUN-
DO* Peccat
in opinione
de pane fer-
mentato.

1. Contra
legem Moyfi.

die quo agnus comedebatur, sed etiam alijs octo sequentibus fermento vteretur, perire debuerit anima illa de Israel. In noua vero lege omnes tres priores Euangelistæ expressis testatur verbis Christū azymis vsū fuisse. Prima autem die azymorum accesserunt discipuli ad Iesum, ait Matthæus, Marcus vero. Et primo die azymorum quando Pascha immolabāt. Porro Lucas. Venit autem dies azymorum in qua neesse erat occidi Pascha, nimirum iuxta legem Moyli. Quid his testimonijs potuit esse euidentius? Quid quod Iesus miserit Petrum & Ioannem dicens. Euntes parate nobis Pascha vt manducemus. Nonne his verbis clarissimè demonstratur illos cum cætera ad id pertinentia, tum panes azymos maximè necessarios præparasse? Ideo subditur & parauerunt Pascha. Tam potens est hoc argumentum, vt doctiores negare ausi non fuerint Christum cum azymis agnum manducasse. at subdunt illum absoluta agni comestione rediisse ad panem fermentatum, & in eo Eucharistiam consecrassse: quia licitum fuit Pascha anticipantibus toto die sequenti vti fermentato. Quanta fingendi libido! Demonstratum est non licuisse vnquam Pascha anteuertere, neque illi vllum exemplum præoccupationis istius adferent aliquando ex Scriptura. Illi verò quid? Ac

Exo. 12. 19.

2. Contra tres Euangelistas.

Mat. 26.

17.

Mar. 14.

22.

Luc. 22. 4.

Luc. 22. 8.

Responsum eorum insulsiſſimū.

Fictitium.

Ac si integrum id esse demonstrassent alias
hinc multo etiam ineptiores. formant si-
bi consequentias; nempe, tum potuisse il-
los vna die ad fermentum redire: tum
Christum id fecisse in Eucharistia idque ea-
dem plane hora: tum alia absurdissima.
Quis enim vnquam legit eos qui Pascha *Contra scri-*
cum azymis (vti necessario celebrari debuit *pturam.*
ipsis etiam concedentibus) iam inchoa-
rant, ad fermentum redire potuisse; cum
scriptura sub exterminationis pœna inter-
dicat, ne quis toto illo oſtiduo fermentum
domi habeat! At istis somnia sua pro *E spiritus*
verbo D E I vendere fas est, vt agnoscas *hæretico.*
eundem esse spiritum schismaticum, &
hæreticum, quibus quicquid dicere libet,
licet.

Tertio adhuc multo grauius peccant *TERTIO*
schismatici vocantes nos ideo hæreticos, *peccant Hæ-*
quia in azymis consecrantes, C H R I *reticos nos*
S T V M (vt illi aiunt) non imitamur. Quæ *vocantes.*
forma argumentandi si valida esset ipsos
profecto conficeret qui C H R I S T V M non
sequuntur, in azymis consecrantem vti pro-
batum est. Caterû Ecclesia Romana vt ma- *Romana*
trem videas, matrem agnoscas, mitius agit. *Ecclesia ve-*
Quamuis enim certa sit Christû Iesum in a- *rè mater.*
zymis consecrassè; tamen quia etiam nouit
ad essentiam panis nihil referre azymusne

*Ipsi ingrati.**Occupatio
obiectionis
de Iudaif-
mo.
NOTA.**Leu. 7. 13.
Etiam fer-
mento & si
Iudas.**Leu. 23. 17.*

fit an fermentatus: permittit Græcis uti fer-
mentato dummodo quiete viuere, & in v-
nitione antiqua permanere velint. At con-
trarium fit, ipsi enim absque vlla causa & se-
gregant se, & schismata nutriunt, & reddunt
malefacta pro benefactis in ipsam Ecclesia-
rum matrem (quod & canones Græcorum
& nostrorum Roxolanorum Prarridta ag-
noscunt) scommata iacentes eamque hæ-
resis impudenter insimulantes. Nam quod
nos azymis vtentes Iudaizare, & antiquos
sequi hæreticos voiferantur id more suo ca-
lumniosè faciunt. Ea enim ratione & aqua
ex baptismo, & oleo ex vnctionibus Sacer-
dotum, & lucernæ ex templis, & multa alia
quibus & nos, & illi vtuntur è medio tollen-
da essent, quia hæc omnia Iudæis familiaria
erant. At sicut inter nostrum & Iudæorum
baptisma, & cætera omnia: (& idem dic de
hæreticis) ita in vsu panis azymi multæ, &
ingentes sunt differentiæ. Ut interim ta-
ceam, panes quoque fermentatos in sacrificiis
Iudæorum in vsu fuisse, cum alias, tum in
die Pentecostes, vbi iubet Deus offerre sibi
panes primitiarum duos de duabus decimis simi-
la fermentata. Ergo vel nullo pane nos v-
ti oportebit, vel Græci æquè vt nos Iu-
daizabunt. Quæ omnia licet bene sint il-
lis cognita; tamen odium quod gerunt
in pectore, & vincendi cupido cogit eos
nos

nos hæreticos vocitare. Videat Deus & iudicet. *1. Par. 12. 17*

Denique quarto grauissimè peccant noui Græci & illis adhærescentes, cum vi argumentorum secundo loco positorum adacti dicunt tres priores Euangelistas errasse falsumque scripsisse, ideoque à Ioanne qui posterior scripsit correctos fuisse. O miserè cò vos tandem proteruia & pertinacia vestra impellere debuit, vt Deum blasphemare nõ vereremini. Nonne Spiritus sanctus Deus est? Nonne Deum mentiri impossibile est? Id certè ait D. Paulus cū inquit *Qui non mētitur Deus: et iterum Impossibile est mentiri Deum.* Nonne Spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti Dei homines, vt toidem verbis testatur, princeps Apostolorum Petrus? Qui vero sunt sanctiores scriptores Apostolis & Euāgelistis? Itaque dicere Euangelistas scripsisse falsum, est mendacij arguere Spiritum sanctum, quo inspirante hæc illi ediderunt. Hoc vero peccatum nonne vnum est ex illis, de quibus ipse Saluator ore suo? *Qui autem dixerit contra spiritum sanctum non remittetur ei, neque in hoc seculo, neque in futuro.* O quam seueram rationem daturi estis in illa die huic qui verba ista protulit, nisi tempestiuè conuertamini ad pœnitentiam. Quid dicam peculiariter de S. Matthæo? Hic certè cum aliis Apostolis huic cœnæ interfuit, &

QVARTO peccat blasphemantes.

Tum Spiritum sanctum Deum.
Tit. 1. 2.
Heb. 6. 16.
2. Pet. 1. 21.

Gravitas huius peccati.
Mat. 12. 32

Tum peculiariter D. Matthæum

gustavit qualisnā panis fuerit. Proinde scribens azyma fuisse, aut ipse contra propriam scientiam & conscientiam locutus est mendaciter, aut mendaces sunt Schismatici qui illi mendacium impingunt, mendacijq; sui & blasphemix terribiles pœnas dabunt. Vt nam vero non experiantur.

*Responde-
tur ad D.
Ioan (qui
non corre-
xit, sed sup-
pleuit alios
Euang.)*

Cæterum quod ad D. Ioannem attinet is non idcirco scripsit postremus Euangelium ut priores corrigeret. Absit talis cogitatio à Christianorum mentibus : sed cum alijs de causis, tū vt quod alij omiserunt ipse supple- ret; quod sicut alias frequenter ita hic egregiè præstat. Prætermisit enim describere institutionem Eucharistix, quia copiosè eam ab alijs conscriptam legit; reposuit verò tum lotionem pedum, de qua hodiernum est Euangelium : tum sermonem illum augustissimum post vltimam cœnam à Christo habitum, quia nihil ab alijs hac in parte notatum animaduertit. Ita ratione huius quam tractamus materiæ de Paschate quidem à Christo celebrato & azymis panibus ne verbum, quia alij id prosecuti erant, Paschatis verò & Parasceux Iudæorum itentidem mentionē facit quia hæc à cæteris neglecta fuere. Vnde eorū quæ obiecta sunt in principio, facilis est secundum vtramque Catholicorum opinionem solutio. Nam illi qui

*Primo, se-
cundum
priorem o-
pinionem.*

quiasserunt eadem die, Christum cum Iudæis Pascha celebrasse; respondent: illud quidem de non occidendo Christo in die festo aut mutatum, aut dictum tantum, non autem receptum fuisse ab omnibus. De manducatione vero Paschæ, & Parasceuæ Iudæorum, aiunt comessionem istam non de agno, sed de onibus ac bobus, qui intra octauas immolabantur, & phasæ nomine in scriptura insigniebantur intelligenda esse. Parasceue vero fuisse ad Sabbatum quod magis strictè, quam ipsum Pascha seruari certum est. In Paschate enim licebat parare ea quæ ad victum pertinebant, in Sabbato vero ne ignis in domibus accendi debuit.

Deu. 16. 2.

Exo. 12. 16.

Exod. 35. 3.

Hæc isti, illi vero alij qui iuxta modum explicatum concedunt diuersis diebus à CHRISTO & Iudæis Pascha esse celebratum, facilius etiam se ab his argumentis expediunt. Aiunt enim omnia suæ fauere sententiæ, eamque confirmare maximè ac pulcherrimè quadrare vniuersa. Etenim Christus Iesus legis Mosaicæ obsequentissimus prout Moles iusserat celebravit Pascha, decima quarta luna ad vesperum & nocte sequenti, quando etiam instituit sacrificium noui Testamenti, in quo tanquam Sacerdos secundū ordinem Melchisedech, sub speciebus panis & vini seipsum, tū patri æterno

Deinde secundum alteram.

NOTA. Historiam falsam.

obtulit; tum manducandum Apostolis præbuit. Postridie vero, id est decima quinta luna quæ dies Iudæis profana propter traditionem fuit, Secundum ordinem Aaron oblatum est in cruce cruentatus, eadem omnino hora, qua Iudæi suos agnos immolabant. Mira sanè Dei providentia. Notandum est enim quod & illi qui prioris sunt opinionis notant nempe agnum quamvis post occasum solis manducaretur, offerri tamen fuisse aliquot horis solitum ante. Id nõ solum insinuat in Exodo, sed res etiam ipsa loquitur, In Exodo sic habetur, *Immolabitque eum vniversa multitudo filiorum Israel ad vesperam.* Et paulo post: *Et edent carnes nonne illa assas igni, & azymos panes, &c.* Neque aliter fieri potuit. Nam post immolationem debuit præparari, & assari agnus, vt manducari posset. Itaque si res benè consideretur & cõputetur, eadem plane hora, eodemque momento agni à Iudæis per mactationem Deo offerebantur, quo Christus in crucem positus in manus patris animam suam reddidit; hora videlicet nona. Scribit enim Marcus. *Et hora nona exclamauit Iesus Eloi, Eloi, &c.* Quo dicto paulo post, *emissa voce expirauit*: illa videlicet voce prolata quam Lucas habet. *Pater in manus tuas commendo spiritum meum.* Et hoc ipso tempore agni necessario mactabantur. Nam ab hora nona usque

Tolet. in
hac Verba
ANTE, etc
Annot. 4.

Exod. 12. 6.
Ibid. 8.

Eadem ho.
ra Christus
immolatus
qua agni.

Mar. 15. 34
Ibid. 37.

Luc. 23. 46

vsque ad noctem tres tantum horæ remanebant (iuxta horologiorum Palæstinæ ordinem) quæ ad præparandum & assandum agnum necessariæ erant omnino. Hæc est iuxta utramque opinionem ad Græcorum obiecta solida, & clara responsio.

Quid vero dicemus ad illud argumētum quod toties ex ore nostrorum Rufforū magno cum feruore repetitum audiui (sicut & illud de tribus Euangelistis à D. Ioanne commendatis) nempe cum ex Euangelio constet Christum accepisse in manus panem. Constet etiam ex ethymo verbi Græci azyma panem dici non posse. Concluditur ergo fermentatum panem qui solus vere panis est, ibi fuisse & non azyma. Dicemus illos, ut in aliis multis ita hic, aut inscitia, aut malitia laborare. Insцитiæ arguit illos doctor ipsorum qui claris verbis testatur eos, qui hoc asserunt ignorantes omnino esse. Et certè Theodoretum Græcum ethymon verbi Græci latere non potuit. Addo si ex ethymo deducto, prout cuius placet argumenta eruemus, quid firmi in scriptura habebimus? Malitia vero eorum est, si licet sciant non solum in cōmuni modo loquendi, sed etiam in ipsa scriptura noui & veteris Testamenti, azyma verè & dici & esse panē: veritatem tamen agnitam oppugnant, & pertinaciter in suo persistunt errore; quod

Nn 5 illos

*Obiectis
negantium
azyma esse
panem.*

Imperita.

*Theodoret.
in cap. 10.
Dan.
Ineptia.*

Malitiosa.

*Contra scri-
pturam.*

*Leuit. 2.4.
Maxime
vni Testa-
menti.*

Luc. 24.30.

Exod. 13.

*Apostrophe
ad Russos.*

Col. 1.20.

illos facere meis auribus audiui. Nam quod ad scripturam attinet innumera sunt penè veteris Testamenti loca, in quibus panis azymi fit mentio. *Cum obtuleris*, inquit Moyses, *panes scilicet absque fermento*, ecce azymi descriptio. In nouo vero miramur, & laudamus diuinam prouidentiam quæ hanc ipsam impudentiam negantium panes azymos esse absolutè panes, loquens de Christo disertis confutat verbis. Etenim D. Lucas describens historiam CHRISTI euntis ad Emaus cum duobus discipulis inter alia inquit. *Et factum est dum recumberet cum eis accepit panem, & benedixit ac fregit, & porrigebat illis*. Vides panes azymos absolutè panes esse vocatos? Neque enim alij panes ibi aderant cum Pascha iam inchoatum esset à biduo vel triduo. Toto vero octiduo præcipiente Moyse in omnibus finibus Iudææ fermentum non reperiebatur.

Quæ cum ita sint ad vos ego Roxolani mei qui sociis vestris cum suo Metropolita seu Archiepiscopo aliisque Episcopis vestris adunatis Romanæ eidemq; Apostolicæ Ecclesiæ relictis in Schismate perseuerastis meum conuerto sermonem, vosque per viscera misericordiæ Dei, *per sanguinem Christi Iesu pacificantem siue quæ in terris, siue quæ in cælis sunt*, per quæ salutem animarum vestrarum rogo & obsecro, vt tandem oculos mentis aperire

sperire velitis, & intuentes; rñ veritatem sole meridiano clariorem, tum pelagus inepiarum, absurditatum, blasphemiarum, in quod vos vestri isti ignorantes Magistri inceptis suis consequentiis, quarum vnā ex alia erroneè neciunt impulerunt, imperitia, malitia, pertinacia, & discordia repudiata ac reiecta ad vnionem & pacem, ad veritatem in sacris literis fundatam, ad Patres vestros Epiphanium, Chrysostomum, Theophylactum, & alios qui idem nobiscum senserunt, ad fratres denique vestros, qui saluis antiquis ritibus Ecclesie Catholice peramanter copulati sunt conuerti velitis, vt sanctis coadunati, & ipsi sancti effecti, piè, sanctè, & pacificè viuentes, ab auctore datoreque pacis mercedem pacificis assignatam, illam inquam de qua ipse ore suo. *Beati pacifici quoniam ipsi Deum videbunt, accipere mereamini, Faxit Iesus.*

Epiph. her. 30. Chryf. de proditio- ne Iude, & in Nat. Io- an. Bapt. Theoph. in 26. cap. Matth.

Matth. 3. 9.

Sed iam ad alteram concionis partem veniamus. Themaque imprimis videamus.

II. PARS. De vna specie.

EXEMPLVM DEDI VOBIS, inquit IESVS absoluta pedum Apostolicorum lotionē.

VT QVEMADMODVM EGO FECI VOBIS, id est, vt sicut ego Dominus & Magister vester prout me verè vocatis abluipedes vestros.

Thema excutitur inde.

ITA

QVÆST.*An lotio
pedum sit
præcepta.
Negant
omnes Ca-
tholici.**Esse tamen
quid sacra-
mentale,
putat
Ambrosius
lib. 3. de Sa-
cram. ca. 1.**Cyp. & Ber.
Cyp. serm.
de ablutio-
ne pedum.
Ber. ser. de
cæna Dom.
Distinctio.*

ITA ET VOS FACIATIS, Pedes videlicet alter alterius lauare velitis. Quid? Estne hoc præceptum, quod tam claris & imperium denotantibus iubetur verbis? Respondeo. Quamuis nullus sit Catholicorum qui verba hæc in sensu quem habere videntur, nēpe de lotionem pedum ita intelligat vt putet præuaricatorem esse legis Christi, qui id facere negligat: esse tamen aliquos ē Sanctis Patribus qui tum verba ista, tum vsum ablu-tionis pedum sacramentale quid significare autumant. E quorum numero est S. Am-brosius, qui licet conceptis verbis testetur se in omnibus & libenter & reuerenter se-qui Romanam Ecclesiam, quam sciret lot-ionem istam pedum in vsum non habere, pu-tat tamen si illa adhibeatur, iis qui baptizan-tur antequam ad Sacramentum Eucharistię admittantur, prodesse tum ad fomitem, qui etiam post baptismum remanet aliquantu-lum reprimendum, tum ad roborandos fi-deles, contra diabolicos insultus. Propterea ipse omnibus à se baptizatis id officij exhi-bere consueuerat. Sed & D. Cyprianus cum D. Bernardo valere lotionem pedum ad re-missionem peccatorum venialium asseue-rare videntur. Quod si illam solam quam Christus exercuit pedum lotionem, id ha-buisse putant, satis. Sin, vero de omni pedum lotionem intelligunt, minus probabiliter, &
contra

contra sensum ac consensum aliorum omnium hæc loquuntur.

Veritas hæc est, tum istis, tum aliis quæ præcesserunt Christi verbis tria nobis commendari. Primum humilitatem, cuius hic actus fuit præclarissimus. Quo non solum omnibus suis hanc virtutem Christus enixè laudavit, sed etiam mira & diuina sua providentia remedia contra vulnus paulo post Apostolis infligendum præparavit. Quid hoc vulneris? Illud his verbis describit Lucas; *Facta est autem contentio inter eos, nempe Apostolos, quis eorum videretur esse maior.* Magnum siue vulnus, siue vlcus est ambitio, nec alio quam humilitatis curandum cataplasmate. Hoc igitur excellentissimum summus medicorum Iesus, antequam virus in cutem irrumperet iam parauerat. O bonitas! O sapientia! Utinam eo uti velimus. Deinde commendatur hic nobis charitas, sicut ex verbis illis Euangelij, *CUM DILEXISSET SVOS, QUI ERANT IN MVNDO, IN FINEM DILEXIT EOS.* quæ lotioni pedum præmittuntur quemlibet vestrum animaduertisse arbitror. Proinde nos quoque, siue hoc ablutionis pedum, siue aliud pietatis, & charitatis opus cum necessitas requirit proximis nostris debemus exhibere. Postremo quod haud postremum imo forte primarium Christi fuit intentum, docuit nos factis dictisque

*Tria his
verbis coram
mendatur.
1. Humili-
tati.*

Luc. 22, 24

2. Charitatis

*3. Preparatio
ad Est.
char.*

dictisque Christus Iesus puritatem & mundiciem conscientie, quam habere debemus, quando ad sanctissimum Eucharistia Sacramentum nos præparamus. Propterea & ipse Christus non paucis verbis loquens cum Petro dixerit de MUNDITIA : & sponsa ipsius Ecclesia hodie nobis legit epistolam, in qua D. Paulus factum istud Christi, quasi interpretans inquit, *Probet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat.* Cuius probationis cum necdum essent capaces Apostoli, Christus tum cæremonia, tum dictis externis docet eos, quid interne in posterum illos in conscientia agere oporteat. Hæc igitur tria, si nos quoque egerimus, nã divini huius mādati diligentes exequutores erimus.

1. Cor. 11. 28.

*Quæritur
nō heret.
an id sit
præcept.*

In hoc solido textus interpretationis fundamento, iam ad promissa accedamus. Quærimus itaque à Lutheranis, & aliis vtraqu coastis quidnam ipsi de his Christi verbis: *ITA ET VOS FACIATIS* sentiant? Estne hic de lotionem pedum necessaria in Ecclesia præceptum Christi Domini, necne? Respondent non esse : idque facti ipso comprobant, cum pedes discipulorum suorum, sibi que credentium non lauent. At ego è contrario demonstrō iuxta illorum principia, & praxim necessario hic præceptum agnoscendum esse. Doctrina enim vestra

*Probatur
contrariū.*

vestra & primum principium est: tum scripturam per se esse claram, tum illam solam sequendam, & pro iudice omnium controversiarum agnoscendam esse. Hinc subsumo. At verbum hoc FACIATIS tum natura sua, tum interpretatione vestra præceptum designat. Mandatum igitur erit Christi, ut superiores inferiorum, Ministri discipulorum, pedes abluant. Quod cum non faciant, neque facere doceant, præuaricatores erunt legis Christi, legis diuinæ. Quid istorum negatis? Propositio vestra est. Assumptio vestra. Inter alia enim quæ maxime vrgetis contra vsum vnus speciei est istud. Scriptum est Christum in institutione Sacramenti Eucharistiæ dum porrigeret calicem dixisse; HOC FACITE. Præceptum igitur est Christi de vso vtriusque speciei, quod quia Papistæ non faciunt violatores aperti mandati Domini erunt. O quam stentorea voce hæc vestris pullis inculcatis, hacque ratione miserè illis imponitis. Clamo enim ego vicissim. Scriptum est Christum post lotionem pedum dixisse. ITA ET VOS FACIATIS, præceptum est igitur, de hoc Christi; quod quia vos, ô Ministri cum vestro cætu non facitis, violatores aperti mandati diuini eritis. Quid ad hæc! certe FACITE ET FACIATIS, idem significare omnes Calepini à vobis editi docent.

Dicent

1. Ex corinth
principis.

2. Vrgetus
valide.

3. *Adhuc
Validius ex
resspōso.*

NOTA.

4. *Indidem
Eg. textu.*

Dicent fortassis se à nobis, & tota antiquitate quæ hic præceptum Christi non agnoscit id didicisse. Vobis vero quid nobiscum, aut cum tota antiquitate rei est? qui omnes cõuiciis afficitis, & traditiones humanas, non autem verbum Dei expressum sequi clamitatis? Proferte igitur ô Caco Evangelici expressum verbum Dei, quod dicat FACITE ex ore Dei prolatum non semper præceptum denotare. Id vero etiamsi faceretis (quod nunquam fiet) nihil tamen efficeretis. Deberis enim mihi ostendere, ubi dicat scriptura verbum hoc FACITE; FACIATIS; eodem ore Christi in eadem ultima cena prolatum, in institutione quidem Eucharistiæ vim præcepti habere, in lotionne vero pedum non habere. Respõdet quidam postillator Polonicus verba ista, ITA ET VOS FACIATIS de humilitate non de pedum ablutione à Christo dicta esse. At qua fronte te Evangelicum vocas cum contrarium Evangelio dicas? Verba Christi in Evangelio sunt. SI EGO LAVI PEDES VESTROS DOMINVS ET MAGISTER, ET VOS DEBETIS, (audis aliud verbum præceptum sonans. DEBETIS inquit, id est obligati estis) ALTER ALTERIVS LAVARE PEDES. Et statim subdit quod in themate habes. Quid ipso Christo interprete evidentius dici potuit? Nihil equidem.

Contra

Contra vosmetipsos inquis, & Patres & Ecclesiam vestram hæc omnia dicitis, qui si-
cut & nos pedum abluionem non observa-
tis. Imo vero contra vos directè & insolubi-
liter. Nobis enim quid Christo iudici respō-
deamus in promptu est. Dicemus enim nos
quia ex ore ipsius audiuius. *Qui vos audit,*
me audit. Et iterum: *Qui autem Ecclesiam non*
audierit, sit tibi sicut Ethnicus & Publicanus,
dicitis eius obtemperantes fuisse, & sicut in
aliis ita in interpretatione scripturæ Eccle-
siæ obsecundasse. Quapropter Ecclesiæ do-
centi verbum hoc FACITE, neque respec-
tu lotionis pedum, neque respectu vtri-
usque speciei vim præcepti obtinere obedi-
uimus, & ob edimus ita volente & iubente
Christo Iesu. Vos vero rogo per Deum
immortalem quam iudici Christo dabit
tisfactionem! qui nullum in mundo iudi-
cem controuersiarum, siue illæ sint de Arti-
culis fidei, siue de interpretatione scripturæ,
siue de aliis his rebus similibus admittitis;
sed de omnibus sicut vobis arridet iudicatis,
secundam caput vniuscuiusque proprium?
Quod in hac de qua agimus materia
plusquam euidens est. Placet vobis exposi-
tio Ecclesiæ in Euangelio hodierno FACIA-
TIS, non de lotionem pedum, sed de humili-
tate intelligi, non placet illud aliud FACITE
de necessario vsu vtriusque speciei, non in-
telligi

*s. Argum.
ex obiectio-
ne.*

*Nobis fauet
Leu. 10. 19.
Mat. 18. 17.*

*Illis est in-
solubile.*

*Radicem.
NOTA.*

telligi. Quid causæ? Quia vt Kemnicus vnus è vestris primariis inquit; dulcissima cõsolatio sumitur ex calice. Audio & intelligo homines carni deditos, quæ carni placent semper appetere. Propterea cum potus boni vini palato & gulæ arideat, ablutio vero pedum alienorum aliquãdo fœdorum, horro- ris plus quam voluptatis habeat, verbum FACITE ibi quidem vim præcepti, hîc vero minimè obtinebit, & Romana Eccle- sia hîc quidem bene, illic vero male scriptu- ram interpretatur. *Et iustificata est sapientia* (dicam cum Christo loquente de sapientia mundana) *à filiis suis*, id est filiis tenebrarum harum tenebrionibus. Non autem à filiis lucis, neque à filio Dei, qui aliter hæc & tru- tinabit, & iudicabit, & damnabit. Sed forte recurretis ad illud aliud vestrû asylum scri- pturam per scripturam interpretandam esse. Verum id & quam verum sit alias docui- mus docebimusq; , & hic locum habet nul- lum, cum solus D. Ioan. hanc historiam con- scripserit.

Mat. II. 19.

*Alia regu-
la hæret.
confutatur.*

*Tertia pu-
gnat contra
illos, Hinc
pro vna
specie.*

*1. Argum.
ex compara-
tione qua-
drupliciter
arget.*

Tertia interpretandi scriptura restat, vt antecedentia & consequentia consideren- tur. Ista vero multis nominibus est con- traria vobis. Nam si solam vim verborum scripturæ (vt agere vos iactatis) perpenda- tis multò strictius esse præceptum de lotio- ne pedum quam de vsu calicis reperietis.

Primo

Primo quia in lotionem pedum leguntur illa verba. SI NON LAVERO TE NON HABEBIS PARTEM MECUM. Et iterum: QUI LOTVS EST NON INDIGET NISI VT PEDES LAVET. Rursum verbum illud præceptiuum DEBETIS, ac tandem ITA ET VOS FACIATIS. Quorum ibi præter verba HOC FACITE nihil reperitur? Quis non videt magnam vim esse ibi in antecedentibus hic vero nullam. Quare soli inhærendo scripturæ maius habemus nos ius omitteendi alteram speciem, quam vos lotionem pedum. Secundo fortius. Quia verba illa, HOC FACITE in institutione Eucharistiæ ab Euangelistis conscriptæ solus tamen Lucas habet, & quod mirandum magis soli tantum speciei panis illa adiungit. Sola igitur species panis, secundum verbum FACITE quod adeo vrgetis necessaria erit. Quanta est Christi de Ecclesia sua prouidentia quæ multo ante quam morbus oriretur medicinam parauit; quanta hinc Catholicorum consolatio hæreticis vero redeundi ad Ecclesiam occasio. Vtinam eam amplecti velint. Sed non permittunt Ministri. Respondent enim licet res ita se habeat apud Euangelistas, tamen D. Paulus eadem verba addidisse ad calicem. Addit sanè atqui non eodem modo. Nam ad speciem panis non so-

O o 2 lum

2. Ex eo
quod Verbum
FACITE
soli speciei
panis ab E-
uangel. ap-
ponitur.

3. Ex D.
Paul. nobis
obiectio.

1. Cor. 11. 25

lum Lucas, sed & ipse Paulus docet Christum simpliciter protulisse verba illa, *Hoc facite in meam commemorationem*. Ad calicem vero apponit conditionem dicens; *Hoc facite quotiescunque bibetis in meam commemorationem*. Quorsum hæc phrasis mutatio? Frustrane id Paulus fecit? Credant qui nihil præter id quod menti & ventri illorum placeat, etiam ex scriptura credunt. At qui veri sunt Evangelij amatores credunt ne apicem quidem aut iota vnum esse superuacaneum in scriptura. Quid ergo hic est mysterij? Et quid aliud quam quod verbum ipsum *quotiescunque* quod libertatem quandam sonat nobis porrigit? Ac si dicat, si aliquando bibetis id *in meam commemorationem*, facietis. Quod si idem verbum paulo post addit D. Paulus ad vtramque speciem, id facit, non iã Christi vt prius, sed suo nomine docens illos, quomodo se in sumptione gerere debeant. Sit igitur hoc tertium ex ipsorummet obiectione argumentum, quo demonstratur D. Paulus, & diuersimodè hac de re loqui, & nobis potius, quam ipsis fauere.

4. Ex eodè
D. Luca.
Luc. 22. 20.

Addo quartum ex illis, *similiter & calicem postquam cœnauit*, ibidem positus, quæ ad verbum sumpsit Paulus ex Luca. Et vterque euidenter testatur Christum Iesum vnam speciem ab alia separasse, & priorem quidem panis statim post ablutionem pedum, alterã vero

vero calicis demum post communem cœnam (de qua in quarta concione) dedisse quando uti probabile est iam prior illa species in stomacho consumpta fuit. In cuius rei memoriam olim expletis demum solemnibus calicis fieri solitam oblationem testatur Cyprianus. Cur vero id fecit Christus? Tum dicta de causa nempe ut medicinam morbo exorituro præpararet: tum ut ostenderet tantundem sub vna quantum sub vtraque esse specie. Vtrobique enim est vnus & idem integer Christus: tum ut approbaret usum alterius tantum speciei, qui ab ipsis primordiis Euangelij, viguit in Ecclesia.

*Cypr. serm.
5. de lapsis.*

Dicam aliquid amplius ad consolationem meorum Catholicorum. Nunquam hæreticos demonstratos in Iudæa datam fuisse plebi Eucharistiam, aliter quã sub vna tantum panis specie, etiam ab Apostolis, etiam ab ipso Christo. In Iudæa inquam. Nam illis qui ex Ethnicis conuertebantur quales erant Corinthij concedebatur vsus vtriusq; speciei. Ostendant hæretici contrarium, vel vnico testimonio scripturæ tam claro, quam ipsi à nobis requirunt. Non ostendent vnquam. Et hoc ipsum est illud mysteriũ quod D. Paulus, imo ipse Christus verbo illo, quod *tiescunque* in institutione huius Sacramenti innuit. Dedit enim facultatem sponsæ suæ

*5. Ex Gs in
Iudæa.*

*6. Ex Christo
libertatem
hanc
sponsæ suæ
danti.*

*Causam
huius rei.
NOTA.*

Ecclesiæ, siue vna, siue vtraque specie vten-
di. Quid causâ? Ea in promptu est, & ex ip-
sa scriptura, vsuque primitiua Ecclesiæ eru-
ta. Cum enim institutio huius Sacramen-
ti non alio fine à Christo Iesu Domino no-
stro fieret, quam vt ij qui credituri erant in
nomine eius, haberent modum participan-
di de sacrificio nouæ legis, quod è corpore &
sanguine ipsius verè hic præsentis constat.
Cumq; Apostolos suos non ad Iudæos tan-
tum, sed etiam ad ethnicos conuertendos
mitreret, permisit pro sua immensa boni-
tate ac prouidentia, vt in distributione hu-
ius Sacramenti adeoq; vsu augustissimi no-
ui Testamenti sacrificij, in illis principijs, &
vniuersim ac in genere ritibus sese omnium
accommodarent. Proinde quia Iudæi ex
rebus Deo sacrificatis aridis tantum uteban-
tur, libaminibus autem nunquam (vnde
Moyse datus signum futura illorum Idolo-
latriæ inquit, *Et bibebant vinum libaminum*)
ne quis calumniaretur Christianos ad Ido-
latriam cuius hoc signû erat transiisse; in
Iudæa vnius tantum speciei vsus fuit, neq; vt
dixi hæretici cõtrarium ostendent vnquam.
E contrario vero cum Ethnicis tam aridis,
quam de libaminibus ex suis sacrificijs par-
ticipandi mos esset, concesserunt illis Apo-
stoli vtraque specie, panis videlicet, & vi-
ni vt. Ea tamen conditione vt scirent ne-
que

Deu. 32. 38.

que illos plus, neque Iudæos minus quicquam habere. Cum utrobique vnus idemque sit Christus, in cruce quidem modo cruento semel, in altari vero secundum ordinem Melchisedech sub speciebus panis & vini quotidie immolatus. Hoc fundamento rectè intellecto tum hæreticorum de necessitate vtriusque speciei confictæ obiectiones vno flatu facile dissipabuntur, tum Ecclesiæ libertas, & in institutione Christi; & in dictis D. Pauli, & ipso vsu fundata, palam fiet omnibus.

Cæterum de vsu vnius speciei Christo fauente dicemus plura feria secunda Paschæ, nunc vero hoc quod tum ex Euāgelio, tum ex Epistola hodierna eruiamus argumentum concludamus. Itaque si quis hæreticorum (id enim primū in ore plerumque habere solent) te appetiuerit vocans te legis Christi transgressorem propter vsu vnius speciei: Tu dic liberè quod olim primum omnium nostri temporis hæreticorum Lutherus Carolo-lostadio dixit. Animicida (hoc titulo dilectum suum filium insigniuit) cur me facere prohibes, quod Christus non prohibuit, sed in libertate Ecclesiæ posuit? Prohibuisse respondet quando vsu vtriusque speciei præcepit illis verbis, HOC FACITE. Tu instas, & dic, idem Christus in eadem cœna idem verbum FACIATIS apposuit ad lotionē pedum.

*Conclusio
primarij
Argumenti.*

Per instantiam.

*Hæretici
quicquid
dixerint
criminis rei
erunt.*

dum. Quid tibi videtur esse id ibi præcepti? & quicquid respondebit criminis reus erit. Si asseret præcepti esse, prævaricatorem se legis diuinæ, quam non obseruat constituit. Si negabit; reus erit magni criminis, qui propter idem verbum quod nõ esse præcepti asserit Ecclesiam scindit, schismata nutrit, & alios calumniatur quod utique inter magna scelera reponendum est. Sin vero dixerit in usu quidem Eucharistiæ præcepti esse, in lotionem vero pedum minimè, peccabit grauius utpote qui cum alium iudicem præter scripturam non admittat, iudici suo id est scripturæ, quæ in utroque loco vno eodemque verbo utitur non obtemperat. Mihi certè hoc argumentandi genus quod ad hominem dicitur, & quo ipse Christus non semel usus legitur, bene semper cum hæreticis successit disputando. Neque ad hæc aliud responsi ex ore ipsorum extorquere potui, quam vel illud quod iam dixi nempe in ablutione pedum humilitatem tantum commendari, vel aliud esse lotionem pedum parui momenti, aliud Sacramentum Eucharistiæ. Ad quod ego præter iam dicta solida, & in scriptura fundata, Dixi primo quid si quis asseuerabit, sicut in ablutione pedum humilitatem ita in usu panis & calicis charitatem nobis commendari, & ita utrumque reiciet, quomodo cõtrarium illi ex scriptura

*Vis huius
argum.*

*Duplex re-
sponso.*

*Triplex re-
plicatio
quam*

NOTA.

ptura

ptura probabis? Dixi secundo. Quid si alter aut vtrumque, aut neutrum Sacramentum esse affirmabit, qua scriptura cui soli credendum esse ais, hominem pertinacem (qualis tu quoque es) conuincas: cum scriptura, & neutrum vocet Sacramentum, & vtrumque plurimum commendet, imo lotionem pedum, vt vidisti strictius? Adhuc tam es excæcatus, vt non animaduertas ad quid vos vestra sophismata impellant? Dixi tertio directè. Fateor sanè aliud esse lotionem pedum, aliud vsum calicis consecrati. Atqui tu quoque si Christianus, imo si es homo vsu non carens rationis, fateri debes aliud esse adulterium, aliud homicidium, aliud furtum, nihilominus quia omnia ista, & his similia verbo, NE FACIAS, aut alio ei respondenti prohibita sunt quicquid illorum feceris violator legis diuinæ eris. Pari ratione aliud erat mandatum Ionæ datum vt iret ad prædicandum, Niniuitis, aliud præceptum regi Saul, vt percuteret *Amalech*, & demoliretur *vniversa eius*. attamen quia neuter illorum iussis obtemperauit diuinis quamuis diuersimode vterque tamen punitus fuit à Deo. Quare? Quia FACITE, vel quid ei simile non expleuerunt. Ita omnino hic res se habet. Diuersum quid est Sacramentum Eucharistiæ à lotionem pedum,

Oo § tamen

tamen quia vtrumque vno eodemque verbo FACITE, FACIATIS, à CHRISTO præcipitur, tu qui solam scripturam pro iudice agnoscis, quicquid istorum neglexeris transgressor eris legis diuinæ ac pœnis quæ eiusmodi manent subiacebis, tanto grauioribus, quanto clariora sunt de lotionem pedum, quam de vtraque specie testimonia, sicut demonstratum est.

*Apostrophe
ad Cassa-
strophe.*

Quare sicut antea Schismaticos, ita nunc vos qui vtriusque speciei nimio inebriati estis desiderio alloquor, vosque cum ijs quibus & illos obtestationibus obsecro ut quæ dicta sunt diligenter considerantes, atque in intima præcordia demittentes, tum errorem illorum qui vos seduxerunt cognoscere: tam remedium tempestiuè adhibere velitis, antequam dies illa veniat, in qua iustus viuorum & mortuorum iudex Christus Iesus ex ore vestro seuerè iudicabit vos, qui pro iudice solam scripturam agnoscentes verbum FACITE præcepti esse asseuerantes, agere tamen illa quæ hoc verbo mandantur neglexistis. Remediū igitur adhibete rogo. Id vero dat vobis exemplo suo D. Petrus in hodierno Euangelio tale quo efficacius nullum. Quod si vno verbo nôsse vultis OBEDIENTIA est: quæ sicut sponsa Christo Iesu, ita & spon-

ſæ eius matri vero veſtræ Eccleſiæ ipſo id
 ſponſo præcipiente præſtare tenemini. Ita-
 que quemadmodum Petrus audito verbo
 Chriſti, **S I N O N L A V E R O T E N O N**
H A B E B I S P A R T E M M E C V M, confe-
 ſſim priorem illam ſuam ſatis tenacem opi-
 nionem depoſuit, ſententiam mutauit, &
 obediens extitit : ita vos audito verbo Ec-
 cleſiæ affirmantis omnibuſque contelan-
 tis in perceptione ſacræ Euchariſtiæ, uſum
 vtriuſque ſpeciei neceſſarium non eſſe, illi-
 co, abſque vlla tergiuerſatione & cunctatio-
 ne; depoſita antiqua perfidia, fidem ſuſci-
 pite, Catholicam, & adunati cæteris qui per
 totum terrarum orbem diſperſi ſunt fide-
 libus, vos quoque vna ſpecie contenti ſitis, vt
 ea ratione ab eo qui propter nos, & ſalutem
 noſtram eſt *factus obediens vſque ad mortem,* *Phil. 2. 8.*
mortem autem crucis, obedientiæ veſtræ
 vberem olim mercedem re-
 cipiatis, Amen.

* *

CON-